

Eduskunnan talousvaliokunnalle
TaV@eduskunta.fi
Asia: HE 190/2025 vp

**KIRJALLINEN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE
LAIKSI LUOTTOLAITOSTOIMINNASTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA
SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI**

Kuluttajaliitto ry (jälj. ”Kuluttajaliitto”) kiittää mahdollisuudesta antaa eduskunnan talousvaliokunnalle kirjallinen lausunto otsikkoasiasta. Kuluttajaliitto esittää kohteliaimmin seuraavat huomiot:

Hallituksen esityksessä ehdotetaan asuntolainojen enimmäistakaisinmaksuajan pidentämistä. Esityksen vaikutusarvioissa todetaan, että enimmäistakaisinmaksuajan pidennys 30 vuodesta 35 vuoteen yhdistettynä nykyisessä sääntelyssä olevaan 10 prosentin poikkeusmahdollisuuteen tulisi todennäköisesti kasvattamaan yli 30 vuotta pitkien lainojen kysyntää ja niiden osuutta kaikista lainoista. Myös kotitalouksien nostamien lainojen keskimääräiset euromäärät todennäköisesti nousisivat, jos näiden lainojen tarjonta lisääntyisi. Asuntoluottojen aiheuttamien maksuhäiriöiden osalta esityksessä todetaan, että yllättävät muutokset elämäntilanteissa voivat aiheuttaa ongelmia myös luottojen hoidossa ja johtaa siten ylivelkaantumiseen. Riski tähän kasvaa etenkin, jos kotitalouden lainamäärä on korkea.

Kuluttajaliitto pitää tärkeänä tarkastella pidemmän laina-ajan vaikutuksia paitsi maksuhäiriöriskeihin myös kotitalouksien taloudelliseen liikkumavaraan ja varautumiskykyyn. Kuluttajaliiton syksyllä 2025 teettämässä kuluttajatutkimuksessa (Aula Research 2025, N=1021) ilmeni, että 13 prosenttia kyselyn kaikista vastaajista oli joutunut viimeisen puolen vuoden aikana turvautumaan lainajärjestelyjen muutoksiin tai lyhennysvapaisiin heikentyneen taloudellisen tilanteen vuoksi. Ilmiö korostui pienituloisten kotitalouksien joukossa. Kotitalouksien varautumiskyky on kuluttajatutkimuksen perusteella monissa tapauksissa jo nykytilanteessa heikko.

Pidempi laina-aika voi tuoda lyhyellä aikavälillä helpotusta kuukausieriin, mutta samalla se kasvattaa kokonaisvelanhoitomenoja ja altistaa kotitaloudet myös pidemmäksi ajaksi korkosykliden

vaihtelulle. Esityksen vaikutusarvioissa korkoriskiä käsitellään kuitenkin vain pintapuolisesti, eikä arvioinnissa huomioida esimerkiksi korkosuojauksen kustannuksia. Kuluttajaliitto huomauttaa, että hallituksen esityksen vaikutusarvioissa olisi tullut tarkastella esityksen vaikutuksia eri väestöryhmiin, kuten pienituloisiin kotitalouksiin. Myös se, että velanhoito ulottuu yhä useammin eläkeikaan, jää arvioissa käsittelemättä, vaikka juuri tässä elämänvaiheessa monen tulotaso ja varautumiskyky heikkenevät merkittävästi.

Helsingissä 12.2.2026

Kuluttajaliitto ry

Viivi Kuosa, juristi, OTM